

การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

THAILAND DEVELOPMENT ACCORDING TO PRACHARAT'S POLICY ALONG WITH PEOPLE'S PARTICIPATION IN CHACHOENGSAO PROVINCE

ญาติมา นุชแดง

YATIMA NUCHDAENG

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

BANGKOKTHONBURI UNIVERSITY

กรุงเทพมหานคร

BANGKOK

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การวิจัยเชิงคุณภาพใช้กลุ่มเป้าหมายโดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ได้แก่ Independent Sample t-test, one-way ANOVA และความสัมพันธ์และการหาอิทธิพลใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐ จำแนกตาม เพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้ร้อยละ 67.40 ($R^2=0.674$) และมีอิทธิพลในการทำนายการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐ ร้อยละ 95.90 สำหรับแนวทางการดำเนินงานในอนาคตได้แก่ การเริ่มต้นเร็ว การให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าเกี่ยวข้องด้วย การทำงานร่วมกันโดยมีความจริงใจต่อกัน และการมุ่งเน้นในเรื่องความยั่งยืน

คำสำคัญ : นโยบายประชารัฐ, การเข้าร่วมของประชาชน

ABSTRACT

The objectives of this study were threefold: 1) to ascertain the factors influencing Thailand development according to Pracharat's policy along with people's participation; 2) to compare the country development according to Pracharat policy with regard to personal factors the participants ; and 3) to examine the factors affecting the participation in influencing the development of the country

in accordance with the public policy and the participation of people in Chachoengsao. The sample group used in quantitative research 400 people. Stratified random sampling and proportion constitution of renal appendage by using questionnaires as tools with the whole confidence value of 0.97. The study instrument tool was the questionnaire. The sample as to in-depth interviews, 11 topflight persons were interviewed to obtain the qualitative data; the quantitative data analysis, descriptive statistics were used to analyze basic data and test hypotheses using T-test, F-test and Pearson r to compare the mean and use of multiple regression statistics to analyze relationships and influences between variables.

Participation in national development according to the civil government policy classified by gender is significantly different at the level of 0.05, while the age, education level, occupation and monthly income not different. Explain the variance of variables at 67.40 percent ($R^2=0.674$). And the influence in predicting the development of Thailand according to the civil state policy of 95.90 percent. For the factors favorable and should be used as guidelines for future operation included the following: Starting early, stakeholders' involvement, working together with sincerity and sustainability orientedness.

Keywords : Pracharat policy, People's participation

บทนำ

ในยุคนี้ คำศัพท์หนึ่งที่ได้ยินกันบ่อยในเกือบทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล คือ คำว่า “ประชารัฐ” นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศใช้ “ยุทธศาสตร์ประชารัฐ” เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดความสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคีและพัฒนาประเทศไทย ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนได้จริง และได้ขยายความเพิ่มด้วยว่า “ประชารัฐเป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สร้างพลังในการทำมาหากินให้ประเทศชาติไม่ไขว่เพื่อตนเองหรือข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน...” (วิไลภา เล็กวัฒนานนท์, 2559, น. 18) ซึ่งการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ก็ได้มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ดังเช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทยการสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้าง และพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหา ความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืนรวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเอง และทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มากที่สุด (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, ออนไลน์)

จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลได้วางแผนไว้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศระยะยาว พร้อมกับปฏิรูปและพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการขับเคลื่อนประเทศ ยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ”

เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่รัฐบาลได้นำมาใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน ให้เข้ามาช่วยเดินหน้าพัฒนาปฏิรูปประเทศ รวมถึงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ ในสังคม การยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การที่สังคมใดมีกลไก ประชากรที่ดี หรือมี Good Governance นั้นเสมือนมีกลไกที่เป็นพลังขับเคลื่อนที่ดีที่เป็นเครื่องยืนยันว่าการบริหารจัดการ การทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองนั้นจะตั้งอยู่บนรากฐานที่มั่นคง เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคมซึ่งรวมถึง เสียงของประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มผู้ยากจนมีกระบวนการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นธรรมต่อคนในสังคม มีการจัดการระบบเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สิ่งที่สำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหาการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผล เป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐและรัฐบาล โดยให้ประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” ได้ง่าย ๆ โดยเริ่มได้ที่ตัวเอง เช่น 1) การติดตามทำความเข้าใจในนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ 2) การเข้ามีส่วนร่วม ในการเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ผ่านเวทีหรือช่องทาง ที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ได้เปิดไว้จำนวนมาก 3) การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อความสงบ เรียบร้อยของชุมชนและสังคมส่วนรวม 4) การเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น อย่างเท่าเทียม 5) การมีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นที่ด้อยโอกาส ต่อชุมชน ต่อสังคม และประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561, น. 16-17, 24-25)

การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐพบว่า ในประเทศไทยได้กล่าวถึงแนวคิดประชารัฐในการพัฒนาไว้ 3 ช่วงเวลาที่สำคัญ ได้แก่ ช่วงที่มีการนำแนวคิดการพัฒนาเข้ามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโดยการนำแนวคิด ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารตามกระแสของธนาคารโลก ต่อมาได้มี การระบุไว้ในยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ถึง ฉบับที่ 12 และล่าสุดรัฐบาลปัจจุบัน นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำเนินการในฐานะนโยบายหลักที่ใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนา ที่ยั่งยืน (Sustainable development) หมายถึง การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มี ผลกระทบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดขึ้นจากบทเรียนที่ว่า การพัฒนาแบบดั้งเดิม ในช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมาเติบโตอย่างมากในด้านเศรษฐกิจแต่กลับล้มเหลวในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ไม่เพียงแต่ทำให้ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลง ยังได้สร้างปัญหาให้กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างมาก มีการคอร์รัปชันในระบบราชการสูง ขาดประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส เป็นต้น นานาชาติจึงได้ประชุมร่วมกันเพื่อแสวงหา แนวคิดที่เป็นกลางที่สุดมาเยียวยาปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผลสรุปคือเกิดแนวคิดในการให้ทั่วโลกสมควรปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาใหม่ โดยรัฐจะต้องยกเลิกการพัฒนาซึ่งรัฐเป็นผู้นำและออกคำสั่งแต่เพียงฝ่ายเดียวในลักษณะ “รัฐประชาชาติ” (Nation state) เปลี่ยนเป็น “ประชารัฐ” (Civil state) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ระหว่างรัฐกับประชาชนในลักษณะ ที่เป็นประชาสังคม (Civil society) หมายถึง การพัฒนาที่เกิดขึ้นจากความริเริ่มของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน มีหลักการที่สำคัญคือทุกฝ่ายในสังคมต้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ดังนั้นคำว่า “ประชารัฐ” จึงหมายถึง รัฐซึ่งมีรัฐบาล เอกชน และประชาชนร่วมมือกันในการบริหารจัดการกิจการงานที่เป็นสาธารณะ (อินภัทร โคตรสิงห์, 2560, น. 179-180)

เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ จำเป็นต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม ต้องทราบก่อนว่าได้เปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากน้อยเพียงใดและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด จึงทำให้ผู้วิจัย

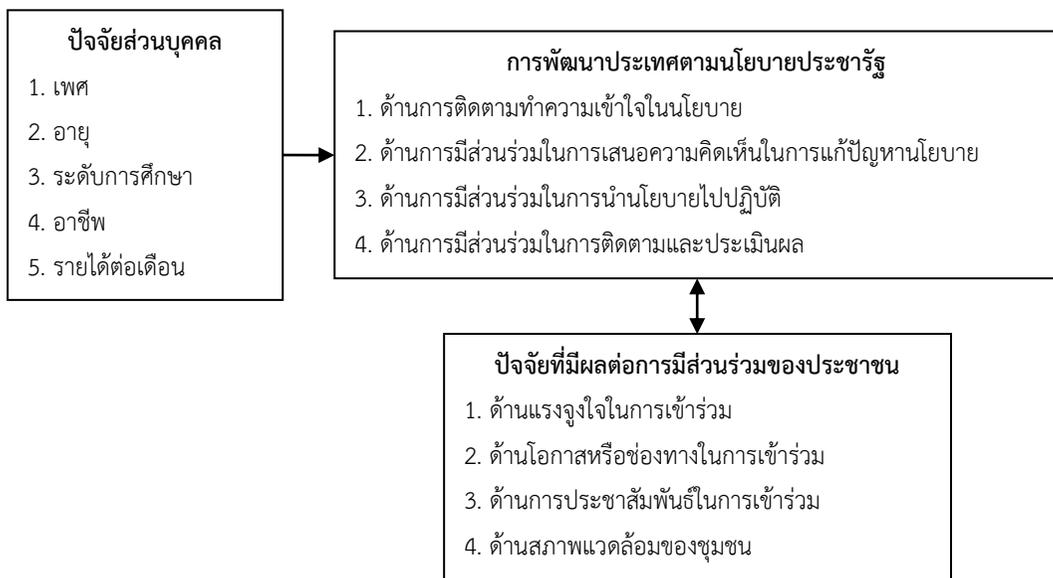
ทำการศึกษา การพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนหรือปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐให้เกิดประสิทธิผลตามนโยบายของรัฐบาลอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลได้วางแผนไว้เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศระยะยาวพร้อมกับการปฏิรูปและพัฒนาาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อการขับเคลื่อนประเทศยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่รัฐบาลได้นำมาใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และที่สำคัญคือประชาชน ให้เข้ามาช่วยเดินหน้าพัฒนาปฏิรูปประเทศ รวมถึงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย และได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม นโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. มีแนวทางในการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราอย่างไรบ้าง

สมมติฐานของการวิจัย

1. การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐของจังหวัดฉะเชิงเทรา แตกต่างกัน
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐที่เน้นการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method research) ในลักษณะคู่ขนาน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้
การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยวิธีการสำรวจ (Survey research)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทรา ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2559 จำนวน 662,007 คน (จังหวัดฉะเชิงเทรา, 2559, ออนไลน์) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2557, น. 176-177) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามอำเภอ ซึ่งมีทั้งหมด 11 อำเภอ โดยเทียบสัดส่วนบัญชีรายชื่อโดยยาก ในแต่ละอำเภอเพื่อหาจำนวนตัวอย่างจากการคำนวณ ดังนี้ (จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ)X(กลุ่มตัวอย่าง)/(จำนวนประชากรทั้งหมด) เช่น อำเภอบางคล้า มีจำนวนประชากร 41,595 คน จะได้ $(41,595) \times (400) / (662,007) = 25.13$ จะได้กลุ่มตัวอย่าง 26 คน เป็นต้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วม จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วม ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วม และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ตอนที่ 3 การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการติดตามทำความเข้าใจนโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหา นโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และตอนที่ 4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ลักษณะคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ การพิจารณาช่วงค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, น. 103) ดังนี้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด (4.51-5.00) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนมาก (3.51-4.50) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนปานกลาง (2.51-3.50) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อย (1.51-2.50) และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยที่สุด (1.00-1.50)

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้อง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ซึ่งจะคัดเลือกเฉพาะค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไปทุกข้อ โดยได้ IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่กลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่ใน ตำบลกระทุ่มแพ้ว อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละอำเภอทั้ง 11 อำเภอ แล้วนำแบบสอบถามทุกฉบับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ได้แก่ Independent Sample t-test, one-way ANOVA ส่วนการทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์และการหาอิทธิพลระหว่างตัวแปรใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews)

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน แบ่งเป็น นักการเมืองท้องถิ่น 4 คน ผู้นำชุมชน 4 คน ผู้นำหมู่บ้าน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวความคิด หลักการทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) สร้างคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 2) สร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการบันทึกข้อมูลขณะที่ทำการสัมภาษณ์หรือหลังการสัมภาษณ์ โดยระบุข้อคำถาม เวลา วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์ และสถานที่ 3) นำข้อคำถาม และแบบบันทึกการสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาเพื่อเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4) นำข้อคำถาม และแบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ ไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary data) และแหล่งทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจำแนกข้อมูลออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) 2) จากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) และ 3) จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (Document analysis) ที่เกี่ยวข้องทั้ง แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการทดสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เป็นการใช้กระบวนการวิธีการที่หลากหลาย (The multiple-method approach) ในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านแรงจูงใจในการเข้าร่วม	2.38	0.73	น้อย
ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม	2.23	0.59	น้อย
ด้านการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วม	2.21	0.60	น้อย
ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน	2.08	0.56	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.22	0.62	น้อย

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.22$, S.D.=0.62) และรายด้าน พบว่า ทุกด้านประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ($\bar{X}=2.38$, S.D.=0.73) รองลงมา คือ ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม ($\bar{X}=2.23$, S.D.=0.59) ด้านการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วม ($\bar{X}=2.21$, S.D.=0.60) และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ($\bar{X}=2.08$, S.D.=0.56)

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตัวแปร		n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
เพศ	ชาย	143	2.29	0.45	2.22	0.03
	หญิง	257	2.19	0.43		
อายุ	18 - 33 ปี	67	2.17	0.49	1.03	0.38
	34 - 49 ปี	147	2.20	0.40		
	50 - 65 ปี	135	2.26	0.47		
	66 ปีขึ้นไป	51	2.28	0.40		
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	56	2.18	0.47	0.30	0.83
	มัธยมศึกษา/ปวช.	152	2.24	0.49		
	อนุปริญญา	122	2.23	0.38		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	70	2.21	0.39		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

	ตัวแปร	n	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
อาชีพ	เกษตรกร	122	2.24	0.42	2.20	0.07
	ค้าขาย	102	2.14	0.42		
	รับจ้างทั่วไป	82	2.19	0.31		
	รับราชการ	36	2.34	0.52		
	บริษัทเอกชน	58	2.30	0.58		
รายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท	156	2.24	0.41	0.52	0.67
	10,000 - 15,000 บาท	121	2.24	0.42		
	15,001 - 20,000 บาท	89	2.17	0.53		
	มากกว่า 20,000 บาท	34	2.22	0.41		

จากตารางที่ 2 พบว่า จากการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า เพศ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามนโยบายประชารัฐไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ (b)	ค่า t	ค่า sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่		0.72	11.79	0.00		
1. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน		1.02	25.40	0.00	0.58	1.74
	2. ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม	-0.19	-6.46	0.00	0.58	1.74

$$R^2 = 0.67, F=411.19$$

จากตารางที่ 3 พบว่า การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน เรียงลำดับการมีอิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราตามลำดับ เนื่องจากมีค่า Tolerance 0.58 เท่ากัน และค่า VIF 1.74 เท่ากัน แสดงว่าผ่านข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้ การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา = $0.72+1.03$ (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน) -0.19

(ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม) อีกทั้งตัวแปรปัจจัยโดยรวมและรายด้านดังกล่าวอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐได้ร้อยละ 67.40 ($R^2=0.67$) นอกจากนี้ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีอิทธิพลในการทำนายการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐ ร้อยละ 95.90

4. ผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ ต้องเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายประชารัฐ รวมทั้งได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการประชารัฐ เพราะผู้ที่ได้เข้าร่วมโครงการประชารัฐจะมีการผลักดันให้ประชาชนมีอาชีพในการจุนเจือเลี้ยงครอบครัวเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน สร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้เกิดความมั่นคงในครอบครัว สร้างเกาะป้องกันตัวให้กับเด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด

5. ผลการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมโดยได้เข้าร่วมประชุม วางแผน หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการบ้านประชารัฐเพื่อผู้มีรายได้น้อย โครงการโรงเรียนประชารัฐพัฒนาการศึกษา โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการธงฟ้าประชารัฐเป็นการลดค่าครองชีพประชาชน โครงการสินเชื่อประชารัฐเพื่อประชาชน โครงการสินเชื่อประชาชนประชารัฐเพื่อ Micro SME โครงการประชารัฐเพื่อวิสาหกิจชุมชน โครงการประชารัฐร่วมใจต้านภัยยาเสพติด เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ภาพรวมและรายด้านของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน รองลงมาคือ ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วม และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน ทั้งนี้อาจมีผลมาจากความไม่เข้าใจถึงความสำคัญที่ต้องเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายประชารัฐ ซึ่งหากประชาชนได้เข้าร่วมแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ที่ส่งผลต่อประเทศชาติ ดังนั้นรัฐบาลควรสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” เมื่อ “ประชาชน” และ “รัฐ” ได้สานพลังร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวหรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม สิ่งที่สำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐและรัฐบาล (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561, น. 18, 23) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมิตานันท์ ดาบแก้ว (2558, น. 49, 64) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ระดับน้อย ทั้งนี้อาจเพราะว่าประชาชนมองว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น โครงการบริการต่าง ๆ ตลอดจนการประเมินผลควบคุมกำกับตรวจสอบและรายงานโครงการเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐมากกว่าประชาชน และ ภาณุเดช ปัญญา (2560, น. 118-119)

พบว่า ผลการวิเคราะห์ในแต่ละปัจจัย สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการนำโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวพระราชรัฐไปสู่การปฏิบัติได้ เช่น ความชัดเจนของนโยบายทำให้ทราบถึงความต้องการหลักของนโยบาย ที่ส่งผลให้สามารถตัดสินใจในการสนับสนุนหรือยอมรับนโยบายและนำไปดำเนินการต่อยอดและคนในหมู่บ้านก็สามารถตัดสินใจเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมได้อย่างถูกต้อง มีการประสานงานหรือสื่อสารนโยบายได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ออร์ทัย กักผล (2556, น. 98-100) ซึ่งเห็นว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ควรยึดถือไว้ในการออกแบบและบริหารจัดการโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบไปด้วย 4S คือ Starting Early กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องดำเนินการก่อนการตัดสินใจ Stakeholders ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายไม่ว่าโดยตรง หรือทางอ้อม ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีโอกาสเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วม Sincerity การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดอ่อน และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดกระบวนการมีส่วนร่วม และประชาชนถือว่ามีความสำคัญในการบริหารการมีส่วนร่วมให้ประสบผลสำเร็จ และ Suitability การเลือกเทคนิคหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องพิจารณาจากประเภทและขนาดของโครงการ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความหลากหลาย และลักษณะที่แตกต่างกันของพื้นที่และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม สังคม และค่านิยมระดับความสนใจของชุมชนในประเด็นหรือโครงการความสามารถหรือความพร้อม รวมทั้งข้อจำกัดของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดกระบวนการมีส่วนร่วม และ WHO and UNICEF. (1978, p. 41) ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดอันดับความสำคัญตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากรกำหนดวิธีติดตามประเมินผลและประการที่สำคัญ คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง 2) การดำเนินงานประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารการใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในการควบคุมจัดสรรทางการเงิน 3) การใช้ประโยชน์ประชาชน ต้องนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม และ 4) การได้รับประโยชน์ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่ฐานที่เท่าเทียมกันซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวสังคมหรือในรูปวัตถุก็ได้

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายพระราชรัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่าเพศ มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามนโยบายพระราชรัฐ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามนโยบายพระราชรัฐไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.20 เป็นผู้หญิง เนื่องจากผู้ชายอาจติดภารกิจในการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวจึงไม่สามารถเข้ามีส่วนร่วมได้ ส่วน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตามนโยบายพระราชรัฐไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาอุทิศ อินทปญโญ (2557, น. 114) พบว่า ประชาชนที่มี เพศ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. เพื่อศึกษาการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายพระราชรัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมและรายด้าน เรียงลำดับการมีอิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายพระราชรัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราตามลำดับ เนื่องจากมีค่า Tolerance 0.58 เท่ากัน และค่า VIF 1.74 เท่ากัน แสดงว่า

ผ่านข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้ การพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา $\alpha = 0.72 + 1.02$ (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน) -0.19 (ด้านโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม) อีกทั้งตัวแปรปัจจัยโดยรวมและรายด้านดังกล่าวอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐได้ร้อยละ 67.40 ($R^2 = 0.67$) นอกจากนี้ตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีอิทธิพลในการทำนายการพัฒนาประเทศไทยตามนโยบายประชารัฐ ร้อยละ 95.90 จากผลการวิจัยของ อธิพงษ์ นาครอด (2561, น. บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับนโยบายประชารัฐกับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนโยบายประชารัฐกับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม พบว่า ความสัมพันธ์ของนโยบายประชารัฐกับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เท่ากับ 0.81 4) ตัวแปรนโยบายประชารัฐที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยรวมมีจำนวน 6 ตัว สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร ได้ร้อยละ 66.50 มีค่า $R^2 = 0.67$ และมีค่าของ F เท่ากับ 130.11 มีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.66 มีค่า R^2 Change เท่ากับ 0.004 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยของ นิชาภา นาคพราย (2558, น. บทคัดย่อ) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการ คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมองค์กร และด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย ส่วนงานวิจัยของ ไบบุญ โดทอง (2560, น. 144) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านวิทยากรกระบวนการ ด้านการสื่อสาร และด้านการจัดเวทีประชาคม มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงไปในทิศทางเดียวกัน ในด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติการ และด้านการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่สำคัญคือ ต้องเปิดโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายประชารัฐร่วมทั้งได้เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการประชารัฐ เพราะผู้ที่ได้เข้าร่วมโครงการประชารัฐจะมีความรู้สึกดีใจให้ประชาชนมีอาชีพในการจุนเจือเลี้ยงครอบครัวเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชน สร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้เกิดความมั่นคงในครอบครัว สร้างเกราะป้องกันตัวให้กับเด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ภาณุเดช ปัญญา (2560, น. 118-119) พบว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับในด้านการมอบหมายงาน ด้านการประสานงาน และด้านการติดตาม ส่งเสริม ประเมินผลและการรายงานผล ส่วนในตัวของนโยบายที่รัฐบาลได้ออกมาต้องมีความชัดเจนของนโยบาย มีงบในการสนับสนุนนโยบาย ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงาน มีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม และปัจจัยที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่าสาเหตุที่สำคัญที่ประชาชนไม่สนใจการเข้าร่วมโครงการตามนโยบายประชารัฐ เนื่องจากยังขาดความเข้าใจในรายละเอียดของนโยบายว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นรัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจให้ประชาชนเห็นความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ซึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ดังนั้น รัฐบาลควรกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมกิจกรรมของประชาชนอย่างเป็นระบบ ดังนี้ 1) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกำหนดนโยบาย 2) ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมของการกำหนดกิจกรรม 3) การทำงานร่วมกันโดยมีความจริงใจต่อกัน และ 4) การมุ่งเน้นในเรื่องความยั่งยืน

2. รัฐบาลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาของจังหวัดให้ทั่วถึงมากขึ้น เพื่อสะท้อนปัญหาที่แท้จริงและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขอันเป็นความต้องการของประชาชน

3. รัฐบาลต้องมีนโยบายประชารัฐที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเพิ่มมากขึ้นอันส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ

4. รัฐบาลควรศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบประชารัฐกับการพัฒนาประเทศตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580)

2. ควรศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายประชารัฐไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดกับประชาชนอย่างแท้จริง อย่างมั่นคงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580)*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2561, จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

จังหวัดฉะเชิงเทรา. (2559). *ข้อมูลอำเภอ 11 อำเภอ*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.chachoengsao.go.th/cco/index.php/2016-02-15-05-52-31/11>

นิชาภา นาคพราย. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ฉันทภัทร โคตรสิงห์. (2560). ประชากร : จากแนวคิดการบริหารสู่การปฏิบัติในประเทศไทย, *วารสารพัฒนาสังคม*, 19(1), 179-180.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ไบบุญ โตทอง. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยนานาชาติแสดมฟอร์ด.

พระมหาอุทิศ อินทปญโญ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ*. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภาณุเดช ปัญญา. (2560). *การศึกษาการนำนโยบายประชารัฐไปสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐในตำบลธัญญา และตำบลดงลิง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วัลภา เล็กวัฒนานนท์. (2559). เครือข่ายการศึกษาพระราชัฐ: นวัตกรรมกรมการปฏิรูปการศึกษาไทย, *วารสารการศึกษาไทย*, 13(135), 18.
- สมิตานันท์ ดาบแก้ว. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *สวนพลังพระราชัฐ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- อติพงษ์ นาครอด. (2561). *รูปแบบนโยบายพระราชัฐกับการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรรถัย ก๊กผล. (2556). *การบริหารปกครองสาธารณะ : การบริหารรัฐกิจในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- WHO and Unicef. (1978). *Report of the international conference on primary health care*. New York : N.P.Press.

ผู้เขียนบทความ

ดร.ญาติมา นุชแดง

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ที่อยู่ 16/10 ถนนทวีวัฒนา แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กรุงเทพมหานคร 10170
E-mail: yanuch.40@gmail.com